

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

OPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži ~~namen~~
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 12.000.

Odigrali so.

V polemiki z dr. Adlerjem o fašistovskem režimu je očital znameniti pisatelj Shaw, da so italijanski socialisti zaslužili, da je zmagal nad njimi fašizem, ker niso znali uporabiti moči tedaj, ko je bil čas. Shawov očitek je sicer neutemeljen in le paradoksen, toda čisto brez vsega jedra ni. Kajti stara stvar je, da mase hočejo nad seboj silo, ki jih resnično vlada in da ne smatrajo kot prave vlade one, ki je mehka.

Nekaj sličnega smo doživljali zadnja leta v Sloveniji. Od l. 1925 so bili že sam. demokrati iz vlade, toda v Sloveniji so vladali še neomejeno in še leta 1926 in tudi letos so njih eksponeti dosegli v Beogradu dostikrat več, ko pa oni, ki so bili pristaši vladne stranke. Zlasti slovenski radikali bi mogli o tem povedati marsikako pesem. Vladale so tako v Sloveniji čisto nenormalne razmere. Odgovornost za delo vlade so nosili nasprotniki SDS, blagodat vlade pa esdeesariji. Naravno, da je vsled tega med esdeesariji zavladalo prepričanje, da njim nihče nič ne more in da so vedno na vrhu, pa naj bodo v opoziciji ali na vladi.

Ali to mnenje je bilo silno zmotno in slej ko prej je morala ta zmota priti na dan. V tistem hipu, ko je bila ustanovljena vlada sporazuma, je tudi dejansko že udarila smrtna ura za esdeesarsko vladno slavo. Z umetnimi injekcijami se je sicer posrečilo gospodom od SDS smrtno krizo zavleči, toda prepričati je niso več mogli in zlasti ne po sklenitvi takozvanega blejskega pakta in vladni zmagi na septemskih volitvah. Toda še vedno niso hoteli pristaši SDS te resnice spoznati, ker niso čutili nad seboj trdne roke vlade, ker niso mislili, da gre zares. In tako je moralo priti do tega, da se jim je moralo dejansko pokazati, da so sedaj razmere druge in da je SDS odigrala, pa čeprav je postal g. Pribečević branitelj hrvatskega državnega prava in čeprav pravi danes šef esdeesarske stranke, da so bile pod Avstrijo razmere boljše.

Kakor ej Shaw očital italijanskim socialistom, da niso znali vladati, ker niso dali fašistom piti ricinovega olja, tako bi se norčevali esdeesariji iz sedanjih vlad, če jim ne bi pokazala, da ima tudi ona trdo roko, če treba. To je žalostna resnica, ki je pa noben politik ne sme prezreti, če noče, da bo njegove politike prehitro konec.

S tem pa seveda ni rečeno, da bi morala vlada na enak način vračati esdeesarijem, kakor so oni posojevali in da bi se izpozabila do takega preganjanja ko esdeesariji. Ni tako slaba sedanja vladna koalicija, da bi morala segati po takih sredstvih, temveč popolnoma zadostuje, da pokaže tudi esdeesarijem, da je vlada in da velja le njena volja.

In ta odločnost je bila sedaj pokazana in v pravem času. Tudi najbolj priprosti esdeesariji so sedaj spoznali, da morejo tudi njih nasprotniki biti odločni in pokazali so celo to, da tudi znajo biti odločni, pri čemur pa jim ni treba delati nobene krivice in nobenega nasilja.

Več ko dva meseca farbajo esdeesarski listi že neprestano svoje bralce kako pride že jutri dan, ko bodo oni zopet jahali na drugih. Sedaj je tudi te farbarije konec in javnost ve, da je esdeesarija odigrala. Gospodje nimajo nobenega upliva več, doba samolastnega vladanja je nehala.

Seveda ne mislimo s tem reči, da bi bilo že jutri esdeesarijev konec. Ne, ti bodo še živeli, ker se bo še vedno našlo zaslepljenih ljudi, katerim je esdeesarski tisk evangelij. Ampak vedno manj

Kriza demokratske stranke.

Beograd, 21. oktobra. Dogodki v demokratskem klubu naj bi se bili dalje razvijali ob 4. popoldne, a Davidović je prišel v klub šele ob 6. in pol zvečer, medtem ko dr. Marinković vobče ni prišel v klub.

Demokratski ministri dr. Kumanudi, Angelinović in Šumenković so se mudili včeraj popoldne v klubu, kjer so se sestali z uglednimi pristaši Ljube Davidovića in celo popoldne konferirali in iskali izhoda iz teže in mučne situacije, v katero je zabredla Demokratska zajednica z ostavko Ljube Davidovića na položaj šefa stranke in šefa kluba.

Pristaši Ljube Davidovića naglašajo, da je hotel Davidović dobiti v demokratski stranki popolnoma obeležene ljudi. Ker pa do tega ni prišlo in ker Davidović smatra, da se to ni zgodilo samo slučajno, da se ni stavilo vprašanje zaupnice ali nezaupnice vladi na dnevni red na seji Demokratske zajednice, je bil mnenja, da je najboljša izvajati posledice iz takega nastopa proti njemu.

Včeraj popoldne bi se bilo moralo to vprašanje popolnoma razčistiti. Zanimivo je, da Davidović smatra, da mu nikakšen sklep kluba ne more dati takega zadoščenja, da bi umaknil svojo ostavko. Najbolj si je prizadeval uplivati na Davidovića Grol, ki je na seji Demokratske zajednice zahteval, da se da Davidoviću zadoščenje in da tako Davidović umakne svojo ostavko.

To Grolovo posredovanje je presekalo Pečić, ki je rekel, da je to vprašanje mnogo globlje značaja kakor ga umevajo nekateri člani demokratskega kluba. Dejal je: »Ne da se več na dve strani, kakor je bilo dosedaj. Klub mora imeti eno voljo in eno politiko, a s politiko, ki se je vodila dosedaj, je zašel klub v zagate, iz katere ni nikakega izhoda. Zdaj se ne ve več, kaj se hoče in kaj se noče.«

Na popoldanski konferenci Demokratske zajednice z demokratskimi ministri je orisal Pečić situacijo zopet tako, kakor jo je bil očrtal na dopoldanski konferenci. Pečić je demokratskim ministrom ponovno razložil svoje naziranje in se je videlo, da bo zelo težko najti zadovoljiv izhod iz kritične situacije, v katero je zabredla Demokratska zajednica in demokratska stranka.

Pri demokratih se pojavlja bojazen, da Davidović ne bo ostal samo pri svoji ostavki, ampak da bo razvil akcijo z vso svojo silo, tako da lahko pride do zelo težkih posledic za demokratsko stranko.

KLUB ODKLONIL DEMISIJO DAVIDOVIĆA.

Beograd, 21. oktobra. Sinoči se je vršila seja kluba Demokratske zajednice. Seja se je pričela ob 7., potem ko je prišel Ljuba Davidović.

Sejo je otvoril dr. Ivan Ribar. Sporočil je, da je podal Ljuba Davidović pismo ostavko na svoje položaje, ki jih je imel v stranki in v poslanskem klubu. Prijatelji Ljube Davidovića vstajajo in kličejo: »Nočemo upoštevati ostavke.« Tudi ostali člani kluba so se molče strinjali s tem. In tako se je ugotovilo, da je ostavka soglasno odklonjena. Nato je bilo sklenjeno, da se seja zaključi, da se izda komunike in bo prihodnja seja v torek.

DEMOKRATI BODO ZAHTEVALI OD VUKIČEVIĆA NOVE KONCESIJE.

Beograd, 21. oktobra. Pred sejo demokratskega kluba so prišli k Ljubi Davidoviću Kosta Timotijević, dr. Ribar in Pečić in ga zaprosili, da naj ne odkloni klubovega sklepa, s katerim se ne upošteva njegova ostavka.

Dr. Kumanudi je izdelal predlog, da naj parlamentarni klub Demokratske zajednice odredi, da se do torka prouči cela situacija med demokratskimi ministri in Veljo Vukičevićem. Na sestanku naj bi se sporazumeli glede koncesij, ki jih mora dati radikalna stranka demokratom. Ako demokratski ministri ne uspejo v tem, da dobijo od Velje Vukičevića one koncesije, ki jih demokratska zajednica zahteva, bodo stopili pred klub in pa zahtevali, da se izglasuje vladi nezaupnica. Ako Vukičević sprejme njihove zahteve, bodo demokratski ministri sporočili v torek rezultat svojih pogajanj. Smatra se, da je treba nekaj

bo teh ljudi, predvsem pa je konec onega režima, ki je smatral, da je vsa Slovenija samo strankarski eksploatacijski objekt.

Odigrali so! To je danes edino pravilna označba slovenskega političnega položaja in ta označba je razveseljiva, ker dokazuje, da se z napačnimi metodami in s polomi ne more zmagati, temveč da za vsakim slabim dejanjem pride kazen.

V klicu: odigrali so! je obsežna tudi vera v pravico in zato ima ta klic tudi moralen in vzpodbujajoč pomen.

Na tej seji naj se vodi politična diskusija o situaciji. Vsi ministri bodo pozvani, da položijo račun o svojem dosedanjem delovanju.

Z današnje seje je bil izdan tale komunike: Poslanski klub Demokratske zajednice je na današnji svoji seji soglasno izrekel zaupnico Ljubi Davidoviću in ni sprejel ostavke na predsedništvo Demokratske zajednice in demokratskega poslanskega kluba. Klub je zaprosil g. Davidovića, da ostane še nadalje na čelu kluba. Izbran je odbor za kandidature članov za stalne skupščinske odbore. Prihodnja seja bo v torek popoldne.

dni časa, da se vidi, kaj se da napraviti z vlado.

V demokratskem klubu je vsekakor večina poslancev na strani Davidovića, a se vendar skoro pri vseh opaža tendenca, da se ostane v vladi, toda nikakor ne pod pogoji, pod katerimi se Demokratska zajednica sedaj nahaja.

Interesantno je, da se je Voja Marinković pred sejo demokratskega kluba razgovarjal kakih 15 minut z Ljubo Davidovićem in da je po tem razgovoru odšel na sejo. Na seji ni bil navzoč razen Voje Marinkovića tudi dr. Spaho, ki je imel takrat sestanek z Veljo Vukičevićem, na katerem je Vukičević pojasnil težkoče v demokratskem klubu.

TURCIJA JE BREZKONFESIONALNA DRŽAVA.

Carigrad, 21. oktobra. Na kongresu narodne stranke je izjavil Kemal paša, da je turška država popolnoma nekonfesionalna, čeprav je po ustavi proglašena muslimanska vera za državno. To se je zgodilo samo z ozirom na razpoloženje, ki je vladalo pred tremi leti, a ob prvi priliki pa se bo ta točka ustave izpremenila.

ZOPET REMIS V BUENOS AIRESU.

Buenos Aires, 21. oktobra. V nadaljevanju 17. igre se je završila partija med Capablancu in Aljehinom po 51. potezi remis.

Vlada sprejela demokratske zahteve.

Beograd, 21. oktobra. Seja ministrskega sveta je trajala od 6. do 8. in pol. Na tej seji se je skoro izključno govorilo o politični situaciji in zvezi z delom v narodni skupščini in z ozirom na odnose v vladni koaliciji.

Demokratski ministri so pojasnili stajanje v demokratskem klubu in poudarjali, da se demokratski klub edino v tem slučaju ne bo izjavil proti današnji koaliciji, ako bo Velja Vukičević pokazal voljo, da izpolni demokratske zahteve, o katerih je bil že prej dosežen sporazum. Stavljeni so bili konkretni predlogi, da se izvrši izprememba v ministrstvu notranjih del. Vukičević in radikalni ministri so sprejeli te predloge in se je sestavil komite ministrov, v katerem so od radikalov Vlado Kocić in Velja Popović in od demokratov dr. Mijović in dr. Šumenković. Ta komite bo izvršil revizije uradništva v ministrstvu notranjih del.

Nato so razpravljali o delu narodne skupščine. O tem so referirali posamezni resorni ministri. Kot prvi zakon pride na dnevni red zakon o stanovanjih.

Po seji je odšel Vukičević v maršalstvo dvora, kjer se je mudil dalje časa.

NAPAD NA JUGOSLOVENSKA NOVINARJA V SOFIJI.

Beograd, 21. oktobra. Glede na napad, ki je bil izvršen v Sofiji na dva jugoslovenska novinarja je izdala beogradska sekcija JUN tale protestni komunike: Beogradska sekcija JNU je sprejela nocoj brzogovorno poročilo iz Sofije o razbojniškem napadu na naša novinarja Branka Jovanovića, dopisnika zagrebških »Novosti« in Dobrico Trifunovića, dopisnika beogradske »Politike«. Napad so izvršili oboroženi ljudje v sofijskem lokalu »Meritor Dile« v navzočnosti bolgarskih policijskih oblasti. Naša novinarja sta takoj zahtevala zaščito oblasti, a ta se ni zganila. Namesto zaščite so nekateri bolgarski študenti med vikom in pretnjami sporočili Trifunoviću, da mora v 24 urah zapustiti Bolgarijo.

Ker vrše naši kolegi v Sofiji le svojo novinarsko dolžnost, ki je v celem kulturnem svetu svobodna in zaščitena in ker so bolgarski kolegi vedno gostoljubni in z največjo pozornostjo pri nas v Beogradu sprejeti, protestira beogradska uprava JNU v imenu vseh novinarjev proti temu nekulturnemu postopanju in se z vso pravico obrača do bolgarskih kolegov, da zaščitijo svoje poklicne tovariše in jim omogočijo svobodno izvrševanje novinarskih dolžnosti. Hkrati zahtevamo od ministra zunanjih poslov, da stori nujne in energične korake za zaščito in varnost predstavnikov našega tiska na Bolgarskem.

PROTI ODPRAVI NEKATERIH CARINARNIC.

Beograd, 21. oktobra. Včeraj in predvčerajšnjim so dospeli v Beograd deputacije iz mnogih krajev, kjer so ukinjene carinarnice. Te deputacije zahtevajo, da se oklobo o ukinitvi teh carinarnic preklic in da se te carinarnice zopet vzpostavijo.

8. KOLO LONDONSKEGA TURNIRJA.

London, 21. oktobra. 8. kolo mednarodnega šahovskega turnirja se je končalo takole: Réti-Marshall remis, Winter je premagal Niemcovića, Fairhurst Buergerja, medtem ko so ostale partije še nezavršene. To so partije Tartakower-Yates, Bogoljubov-Colle, Vidmar-Thomas.

Še o razveljavljanju liste.

Gospodje, ki ne znajo niti prav sestaviti kandidatne liste, bi hoteli še vedno biti ogorčeni nad drugimi, mesto da bi se zgrajali nad lastno nerodnostjo. Zato še vedno nekaj čeka o nasilju volivne komisije. Da še bolj razgalimo to čevanje, kakor smo ga že, podajamo še par dejstev o esdeesarski polomljeni listi.

Predvsem bodi konstatirano, da je že v nedeljo čakal ves dan zborniški uradnik na sprejem kandidatnih list. Če bi esdeesarski list vložili še bolj nepopolno listo, kakor je bila ona pol ure pred potekom zakonitega roka vložena, bi se vedno lahko vse nedostatke odpravili. Pa gospodje so najbrže mislili, da smejo delati, kar hočejo in da proti njim nihče ne sme nič storiti in tako je minila nedelja, minil ponedeljek in minil tudi že torek, ko so esdeesarski v zadnjem hipu vendar vložili svojo listo.

Pa kakšna je bila ta lista? Vsa prečrtana in prekržana, da se menda esdeesarski sami niso spoznali. In med predlagatelji je bil eden, ki je bil tudi predlagatelj na že vloženi drugi listi in je bil postavno njegov podpis samo že vloženi veljaven, drugi sploh ni bil volivec, tretji pa je bil sicer vpisan v imenik, a je italijanski državljani. Zakon

čisto strogo zahteva — in tu ne more biti prav nobenega kompromisa — da se sme ozirati samo na listo, ki jo predlaga 100 volivcev. Esdeesarsko listo toliko volivcev ni predlagalo in tu je vsaka debata odveč. Če kdo v zadnjem hipu vloži listo, mora zato imeti pripravljenih par nadomestnih podpisnikov ali pa njegovo listo podpisati kar naravnost nekaj več predlagateljev in potem je izključeno vsako presneženje. Jelačinovo listo so n. pr. tudi v resnici podpisali 103 predlagatelji! In vsak pameten vlagalec liste bi storil isto!

Smešno je sklicevanje, da sta bila obrtniška in industrijska lista vrnjeni v popravilo in da bi morala zato biti tudi lista g. Weixla. Obrtniška je imela postavno predpisano število predlagateljev, ravno tako industrijska in tako je bil glavni pogoj izpolnjen. Ni pa izpolnila tega pogoja lista g. Weixla in zakon bi bil kršen, če bi bila lista vseeno potrjena.

Je vse zastoj, pa naj pišejo esdeesarski listi karkoli. Razveljavljanje liste je veljanska blamaža za SDS, ker ves svet ve danes, da niso znali niti prav sestaviti kandidatne liste, a hoteli biti gospodarji zbornice.

Mesto Zbornice pa so dobili blamažo. In prav je tako!

Fašisti in Vatikan.

O odnošajih med Vatikanom in fašisti objavlja rimski dopisnik »Berliner Tageblatt« dr. Hans Barth v svojem listu zelo zanimive podatke, ki izhajajo, kakor zatrjuje dr. Barth, iz prvega vira.

Dr. Barth pravi, da ni sedanja polemika med »Osservatore Romano« in fašistovskim tiskom o obnovi papeževе države slučajna, temveč jo je organ Vatikana nalašč povzročil, če se vidi, če so razmere že toliko napredovale, da bi bili fašisti pripravljeni izpolniti Vatikanove zahteve.

V Vatikanu govore s pozornostjo vzbujajočo toplotu o Italiji in so prepričani, da je Mussolini edini državnik, ki v resnici hoče rešiti rimsko vprašanje in ki more to rešitev tudi izvesti. Politiki voditelji prejšnje Italije so bili mnogo preveč zvezani s protiklerikalci, zlasti s prostozidarji, kakor da bi mogel Vatikan pričakovati od njih naklonjenosti. V Mussolinijevi Italiji so sedaj razmere drugačne. In dr. Barthov informator je dostavil: »Kako da ne bi italijanski katoliki čisto drugače gledali na fašiste, ko so pa ti dovolili procesije in se jih celo sami udeležujejo, ko so znova uvedli v šole križ in vrtili frančiškano samostan sv. Frančiška v Assisi! Samo logično je zato, če so se stranka popolarov razpustila in če so se prepričani katoliki kot »centro cattolico« pridružili Mussoliniju!«

Dr. Barth je nato pripomnil, da je ista fašistovska vlada proglašala vendar še pred kratkim več višjih duhovnikov v pregnanstvo.

Nato je dejal njegov vatikanski informator: »To je bil le političen ukrep, ki nima z vero nič opraviti. Pomislite vendar, kako je la vlada vedno ostantativno manifestirala svojo naklonjenost do cerkve. Pri evharističnem kongresu v Bologni, ki se je vršil septembra meseca, so pozdravili papeževę legata kardinala Boggiana vsi zastopniki uradov, prefekt, podesta in poveljujoči general in od vseh je bil najslavesneje sprejet. Prefekt in podesta sta se celo vozila z njim v gala-vozu. Za Mussolinija čutili papeževi krog posebne simpatije, ko je svoj civilen zakon cerkveno sankcioniral in dal svoje otroke krstiti. (Do pred kratkim so bili namreč ti nekrščeni. Op. uredn.) Še drug argument igra po mnenju vatikanskega informatorja precejšnjo vlogo. Par dni pred atentatom Irke Gibson na Mussolinija je podarila papeževa sestra Mussoliniju rdečo duhovni-

ško čepico prejšnjega papeža Pija X. Pravijo, da je imel Mussolini na dan atentata to čepico slučajno pri sebi, ko je Gibson oddala nanj strel. Samo te relikvije, da se je zahvaliti da je ostal Mussolini pri življenju. Ta epizoda je bila navedena tudi med dokumenti in čudeži za bližnjo beatifikacijo papeža Pija X.

Dr. Barth: Torej smo pred zaključkom sporazuma?

— Ne! Tako hitro to ne gre! Sedaj gre za to, da se najde most, ki naj vodi čez prepad. Pred 5 ali 6 leti se to ne bo zgodilo. Toda, neverjetno velika pot je že storjena in — kar izgleda paradokso — hipernacionalistična vlada je pripravljena storiti to, kar je bilo pod demokratično nedosegljivo. Kako naj bo teritorialno vprašanje rešeno, ne ve danes nihče. Sicer pa bi bila majhna papeževa država ravno tako nič nenavadnega, kakor ni republika San Marino v mejah Italije. Glavna stvar je, da v tujini ne bo izgledalo, ko da je papeštvo pod vplivom Italije ali da je papež oblekel črno rjaco! Zato treba pokazati, da je papeštvo čisto prosto in neodvisno. Da pa se stvar reši, ni treba prav nobenega mednarodnega vmešavanja, ker je to stvar, ki se tiče samo Vatikana in Italije. Sporazum pa bo popoln. Uspeh se ne more zgoditi takoj, toda vsaka razprava, tako tudi sedanja, pomeni pospešitev rešitve.

V zvezi s tem je značilno, da se je Mussolinijev brat Arnaldo v nekem uvodniku čisto jasno izjavil za sporazum. Dejal je, da se nikakor ne sme vzporejati teritorialnih zahtev, ki jih stavljajo Burbonci ali vojvoda Toskanski z zahtevami Vatikana. Rim je po mislih cerkvenih očetov splošno središče krščanstva, kakor je bil od nekdanj prestolnica sveta. Tudi se ne sme smatrati rimskega vprašanja kot nerešljivega, zlasti ne, ker je opažati v svetem kolegiju vedno močnejše nagnenje, da bo prihodnji izvoljen papež iz neitalijanskih vrst. V uvodniku govori Arnaldo tudi o teritorialnem problemu in pravi, da je vsa govorica o pasu od morja in razširjenju papeževę države zelo misteriozna. Vsekakor pa bi se mogla sedanja papeževa posest v Vatikanu izpremeniti v papežovo lastništvo. Od prestozidarstva osvobodena Italija je popolnoma prosta napram katolikom in more skleniti zgodovinski sporazum s papežem.

Politične vesti.

— Dr. Perić izvoljen za predsednika skupščine. Kakor smo napovedali, tako se je tudi zgodilo in vladni kandidat dr. Perić je bil izvoljen z veliko večino. S tem je dokazano, da je večina demokratov odločno za koalicijski z radikalni in da je v demokratskem klubu zmagalo stališče dr. V. Marinkovića. Po vsej verjetnosti ne bo to ostalo brez posledice za demokratski klub in ni niti izključeno, da pride med demokrati do razkola. — Izvolitev dr. Perića je vnovič jasno doka-

zala, da ima vlada v skupščini sigurno večino. Trditve opozicije, da ne uživa vlada v skupščini zaupanje, so bile ponovno postavljene na laž. Opra na zaupanje skupščine bo sedaj vlada mirno nadaljevala svoje delo in si tako le še utrdila svoje stališče in naj opozicija še tako kriči, g. Pribečević pa še tako povzdiguje v neko hrvatsko državno misel.

— Včerajšnja seja Narodne skupščine se je pričela točno ob 9. dopoldne. Za sejo je

vladalo veliko zanimanje in poslanci so bili zbrani skoraj polnoštevilno. Zelo dobro so bile obiskane tudi galerije. Sejo je vodil radikal Jovan Selić kot najstarejši poslanec. Objavil je dnevni red, ki je obsegal samo eno točko: izvolitev skupščinskega predsedstva. Da se stranke dogovore glede kandidature, je odredil desetminuten odmor. Ko je bila seja zopet otvorena, je odredil stari poslanc poimensko pozivanje poslancev, na kar so sledile volitve. Vsem je bilo oddanih 299 glasovnic. Vladni kandidat dr. Ninko Perić je dobil 199 glasov, kandidat Radića in Pribečevića demokrat Pera Marković pa 100 glasov. 11 glasovnic pa je bilo praznih. Za vladnega kandidata so glasovali vsi radikali, vsi člani Jugoslovanskega kluba in vsi Nemci ter večina demokratskih poslancev. Proti so glasovali vsi radičevci in esdeesarski ter manjšina demokratskih ministrstev. Prazne glasovnice pa so oddali zemljoradniki, oboja hrv. federalisti, soc. Petijan in Nastas Petrović. Proglasitev volivnega rezultata je sprejela vladna večina s hrupnim odobravanjem. Nato je skupščina takoj prešla na volitev ostalega predsedstva. Za podpredsednika so bili izvoljeni: demokrat Pera Marković in musliman dr. Hrasnica. Dobila sta 192 glasov, kandidata opozicije dr. Kramer in dr. Šibenik pa le 91. Za tajnike so bili izvoljeni Pušenjak (SLS), rad. Dimitrije Popović, demokrat Dušan Spevčić in radikal Joco Valter. Ti so dobili po 187 do 188 glasov, dočim so dobili kandidati opozicije le po 91 glasov, en glas pa je dobil Nikola Uzunović. — Dr. ePrić se je nato za zaupanje in izvolitev na kratko zahvalil in naznanil, da bo prihodnja seja sklicana pismenim putem, ko bo podpisan ukaz o otvrtvi rednega zasedanja skupščine. Na prihodnji seji bo skupščina najprej izvolila skupščinske odbore in nato pričela z rednim delom.

— Novi poslanci. Dr. Korošec je odložil kranjski mandat in pride tako v skupščino novinar Fran Kremžar. V vsem pride v skupščino 32 novih poslancev, od katerih so bili že v skupščini samo 3 poslanci.

— Viharna seja demokratskega kluba. V času, ko se je vršil v skupščini skrutinij, je bila silno viharna seja demokratskih poslancev. Sejo je predsedoval dr. Ribar. Kot prvi je govoril dr. Pečić, ki je ostro napadel one demokratske poslance, ki so glasovali za radikalna dr. Perića. Zlasti je grajal, ker je bila vsa opozicija pripravljena, da glasuje za demokratskega kandidata in bi bil ta sigurno izvoljen. Če bi zanj glasovali tudi vsi demokrati. Pečić je vsled tega zahteval, da se razmere v demokratskem klubu že enkrat izčistijo in da se takoj glasuje o koalicijski z radikalni. Treba že enkrat vedeti, kdo je za koalicijsko in kdo ne. Pečićem izvajanjem so drugi demokrati viharno ugovarjali. V debati, ki se je nato razvila, so govorili dr. Kumanudi, Angelinović in Radović, ki so bili vsi za ohranitev koalicijske z radikalni. Vendar pa ni prišlo do nobenega sklepa in dr. Ribar je zaključil sejo v splošnem hrupu. Popoldne se je seja nadaljevala. Ze glasovanje za dr. Pečića pa je dokazalo, da je večina demokratskih poslancev za koalicijsko z radikalni, saj je za dr. Perića glasovalo najmanj 65 dem. opslancev.

Rudarski štrajk v Nemčiji se je poostiril in več industrij je moralo vsled pomanjkanja premoga že prenehati z delom. Delavoljni delavci dobivajo sedaj hrano v podjetjih samih, da so tako varni pred atakami štrajkujočih. Teror štrajkujočih je vedno večji in več delavcev, ki so odšli na delo, je bilo že krvavo pretepenih. Vsled tega je tudi število delavoljnih padlo. Vlada je izdala obsežne ukrepe v varstvo delavoljnih delavcev.

Rezultat norveških volitev je: konservativci in liberalci 33 (—22), kmečka stranka 25 (+3), radikali 32 (—2), delavska stranka 56 (+24), komunisti 3 (—3), demokratski delavci 1 (—1).

Prosveta.

»ZALJUBLJEN V TRI ORANŽE«.

genijalno delo ruskega komponista, predstavljajo za ljubljano in našo opero umetniški dogodek prve vrste. S tem smelim korakom začne opera markantno brazdo, ki govori vže splošnem zastoji in brezbriznosti za opero, o plodnem delu. — Opera »o treh oranžah« je bila nedavno vpripravljenjena tudi v Moskvi in stavi na pevce, sceno in opremo največje zahteve. Vsebinsko in muzikalno pa nudi tudi za povprečnega obiskovalca teatra vse, kar

mu srce poželi. — Posamezne partije so plastično in nad vse učinkovito začrtane. Tako n. pr. kralj Tref (g. Betetto), ki se strašno briga za svojo deželo, svojega sina in svoje dostojanstvo. Kljub temu pa ob gotovih prilikah pade iz svoje uloge. V takih slučajih nastopijo pa čudaki, ki sploh posezajo v dejanje in usmere posamezne aktere na pravo pot. Tu je tudi Princ (g. Banovec), melanholičen, hipohondričen mladenič, ki ga minister Leander (g. Subelj), intrigant, pita dnevno »z najtragičnejšo prozo in martellijansko poezijo«, t. j. z gniliimi verzii.

Potem nastopa dobrodušni Pantalone (g. Janko), osebnii kraljev adlatuš, pa veseli Pavliha Truffaldino (g. Kovač), ki ima nalogo spraviti Princa v smeh, kajti le v smeju more Princ ozdraviti.

Tudi nadnaravna bitja, tako meščanski opornik Čelji (g. Rumpel) in energična Pata Morgana (gdč. Thalerjeva) posezata v tragedijo vladarske hiše Tref. Kajti tudi kraljeva nečakinja Klariče (ga. Thierry) je močno zainteresirana na usodi kraljevića. Nastopijo tudi praviljeni rekviziti: tri oranže (ga. Medvedova, Ramskeva in Ribičeva), dalje hudobni Farfarello (g. Berlot) z mehomo, strašna kuharica s hripavim basom (g. Povh), eksotična emisarka Fate Morgane, Arabka Smeraldina (ga. Poličeva) itd.

Zbor nastopa individualistično v vlogah tragikov, ekscentričnih komikov, gizdalinskih puhloglavcev, zasanih biričev itd.

To opero, ki je po načrtih gg. Kregarja in Vavpotiča na novo inscenirana, sta naštudiral g. dirigent N. Stritof ter višji režiser g. prof. O. Šest. Zbor in orkester sta povečana.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA

Drama.

Začetek ob 20 uri zvečer.

Petek, 21. oktobra: Zaprt.

Sobota, 22. oktobra: Zaprt.

Nedelja, 23. oktobra: »Idealni soprog.« — Izven.

Ponedeljek, 24. oktobra: »Hlapec Jernej.« — Red C.

Opera.

Petek, 21. oktobra: »Ljubezen do treh oranž.« — Premierski abonma.

Sobota, 22. oktobra: Zaprt.

Nedelja, 23. oktobra: »Rigoletto.« — Izven.

Ponedeljek, 24. oktobra: Zaprt.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Sobota, 22. oktobra: Lokalna železnica.

Nedelja, 23. oktobra: Lokalna železnica.

KONCETRNA MATINEJA SANCINOVEGA TRIA V CELJU.

Po sijajno uspelem nedeljskem koncertu omenjenega tria moramo g. Sancinu priznati, da je imel pri sestavi tria izredno srečo. Do sedaj tria v Celju še nismo imeli, zato je razumljivo, da je za to vrsto koncertne glasbe vladalo precejšno zanimanje.

Klavir. Gdč. Elvira Marsičeva je pijanistinja prve vrste, ki razpolaga z neoporečno tehniko. Poudariti je treba, da ima lastnost, ki je tudi pri virtuozih redka, — da se zaveda, da tehnika ni cilj, marveč samo predpogoj za brezhibno izvajanje in popolnoma v službi podrejena čisti muziki, katero ima reproducirati, da ji vdahne življenje. V tej smeri gre današnja reproduktivna glasba in tudi muzikalno kultivirana publika, ki ne povprašuje po tehniki, marveč hoče duševne hrane.

Vijoline. Sancinova igra je močno vplivala na njegove tovariše, nje sugestivna moč je bila zelo občutna. Že dolgo ga nismo čuli v taki formi; z njim vibrira vsak živec. Njegov instrument je izredne kvalitete, ki mu ga je pred kratkim naklonilo naključje.

Celo. Celist g. Matz je poln temperamenta in občuti, kar igra. Sam je komponist in ve, za kaj gre v skladbi. Odlikuje ga, kar se tehnike tiče, izdaten širok ton. Obeta za prihodnost še več.

Dušan Sancin, ki je sodeloval v zadnji točki sporeda (Mozart, klavirski kvartet v G-molu), je nadebuden in navdušen muzik, ki spada po vsej pravici v okvir omenjene umetniške trojice. Tudi pri njem moremo opaziti širok zvenec ton. Njegova vijola pa ni najboljša.

Glavna opla sporeda sta bila Beethoven in Mozart, lahko pa poudarimo, da je zapustil Beethoven najgloblji vtis.

Publika se je odzvala v častnem številu; razveseljivo je bilo videti tako lepo število discipliniranih gojencev Glasbene Matice. V tej sezoni bo trio še nastopil. M.

FAŠISTIČNA MILICA.

III. Balilla in avangardisti.

Balilla. — »Opera nazionale Balilla« je bila ustanovljena od vlade začetkom l. 1926., z namenom, da propagira narodno-imperialistične ideje. Predolgo in nepotrebno bi bilo razlagati, na kakšne načine so pritiskali in še sedaj pritiskajo na otroke in starše, da se mali učence vpiše v skupino v svoji šoli. Dečki so »balilla« do 14. leta, deklice do 15. leta. Enako kot milični oblečejo fantki ob slavnostnih prilikah črno rjaco in denejo na glavo črno čepico. Deklice, ki jih imenujejo »piccole italiane«, nosijo belo rjaco, belo čepico in črno obleko. Deklice in dečki so tudi opremljeni z malim nahrbtnikom, ki vsebuje živež, če slavnost, kateri so prisiljeni prisostvovati, predolgo traja.

V principu dobi soboto zvečer učitelj, ki v vsaki šoli vrši funkcijo centurijona (ena-ko učiteljica za deklice), povelje za naslednji dan. Pogosto so tudi med tednom prosti dnevi, da čuje mladina patrijotske govore, predavanja o armadi, o letalstvu, o mornarici, o higieni, o telesni vzgoji, ali prisostvuje narodnemu filmu, obišče vojašnice, letališča itd.

Vsi šolski otroci pa niso »balilla« ali »piccole italiane«. Odstotek teh je v raznih mestih različen. Tako je na pr. teh samo 103 od 600 učencev šole v delavskem predmest-

ju nekega velikega mesta, in sicer 33 dečkov in 70 deklic. Ta odstotek je pa pogosto mnogo višji.

Na zasebnih šolah je bil uradni pritisk mnogo manjši in šole, ki jih oskrbujejo redovnice, so bile dosedaj v stanju, se mu upirati.

Ad 15. do 20. leta preidejo deklice v kategorijo »giovane italiane«: imajo isto uniformo s klobukom iz črne klobučevine pozimi, a s črnim slamnikom poleti. Od 20. leta naprej jih imenujejo »alte italiane« in predstavljajo baje bodočnost domovine.

Avangardisti. — Od 14. do 18. leta se spreminijo balilla v avangardiste. Oboji tvorijo tudi legije in kohorte, ki so znamenovane s številkami. V vsaki legiji ali kohorti avangardistov so organizirani poučni tečaji za vojaško predvzgojo, ki stoje pod poveljstvom častnikov milice. Tako n. pr. je letos 21. aprila v Mantovi 1200 mladeničev napravilo končne izpite v II. tečaju in so bili uvrščeni v legijo.

Vsi avangardisti ne preidejo avtomatično v milico, kot se to splošno misli. Nekatere ovira njih vsakdanje delo, druge pa ne sprejmejo radi tega, ker ne morejo postati dobri miličniki, bodisi iz zdravstvenih, bodisi iz disciplinskih, političnih ali drugih vzrokov. Poveljniki milice izbirajo med kandidati. Včasih bi bilo treba kar podvojiti število moštva legij, če bi hoteli vzeti vse, ki se jav-

ljajo. Avangardisti, ki imajo izpit vojaške predizobrazbe, služijo tri mesece manj pri vojaki. Iz srednjih šol izhaja le zelo majhno število avangardistov. Te ne novačijo samo med balillo, temveč tudi med skavti, kojih društva obstojajo po večjih mestih.

Voditelji režima so sami ponovno izjavili, da računajo predvsem s temi novimi generacijami, z vso to feldvebelsko vzgojeno mladino, da udejstvijo »bodoče naloge« italijanskega imperializma.

IV. Sedež legij.

Od sedežev legij in kohort nas zanimajo predvsem oni, ki so na jugoslovenski meji. Zadarska kohorta šteje 3 centurije, 18 častnikov, 500 mož.

62. legija v Gorici in 63. v Vidmu spadata v 5. pas (Benetke). Videmska ima več kolesarskih centurij, reška, imenovana Carnaro, ima št. 71. Ustanavlja se celo legija v Dubrovniku...

V. Nadziranje državnih mej.

V principu vrše obmejno službo posebne legije, imenovane obmejne legije. V mirnih odsekih je ena kohorta ali centurija legije določena za obmejno službo, kakoršna je pač važnost pasa, ki ga ima nadzirati. Splošno je v vsaki pokrajini eni legiji poverjeno nadzorstvo meje, n. pr. 62. v Gorici, 43. (Piave) v Bellunu, itd.

V provinciah Imperia, Coni in Turinu je posebna legija določena za službo na meji. Celokupno moštvo, ki se menja v tej službi, znaša 3800 mož za vse tri legije. Ti miličniki so vsi prostovoljci in morajo podpisati posebno pogodbo. Neprestano so po 72 ur v službi, predno jih izmenjajo in dobivajo dnevno plačo 20 lir, 50 lir pa ob nedeljah in praznikih.

Naravno, da vseh teh 3800 mož ni obenem na meji. Medtem ko nekateri oddelki strazi-jo mejno črto, so drugi zbrani v zaledju, na križiščih dolin, pripravljeni, da se ob prvem klicu podajo na naznačeno mesto. Izrenjane čete počivajo v sosednjih vaseh, kjer imajo oddelki svoje sedeže ali poveljstva. Obmejne stražne legije imajo vedno pomnoženo moštvo.

Razen milice se nahajajo na mejah tudi čete finančnih stražnikov, ki so ravno tako številne, kot milica. Patrule karabinjerjev neprestano krožijo po obmejnih dolinah, posebno po noči, tako da je danes zelo težko in precej nevarno priti preko meje ali se bo njej sprehajati. Človek je tu v neprestani nevarnosti, da nanj streljajo. Nadziranje je tako strogo, da so postali nedolžni turisti že večkrat njegove žrtve in da so planinske kočje tik meje sedaj zapuščene. Po zadnjih poročilih so tudi mali hoteli blizu meje pogosto prazni.

v zgodovini. — (Marica Koželjeva.) — Dete in glasba. — (Po prof. Wilnerju.) — Naša deca. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Higijena. — Kuhinja. — Gospodinjstvo. — O lepem vedenju. — Književna poročila. — Ročna dela.

Sport.

Odlikovanje zmagovalcev v tekmi za Davisov pokal. Predsednik francoske republike je sprejel zmagovalce v tej odlični teniški tekmi, Lacoste-a, Borotro, Cocheta in Brugnot-a ter predsednika Racing kluba de France, Gillona, ki je kot kapitan francoskega moštva vodil priprave za te boje. Sprejemu je prisostvoval tudi vicepredsednik komore Pathé in prejšnji državni podtajnik Videl.

Trdi prostori za tenis v Angliji. Tenis na travniku je bil, kakor piše angleško strokovno glasilo, v letošnjem deževnem poletju le pobožna želja in rezultat tega je bilo možno povpraševanje po trdih prostorih. Idealna rešitev za večino klubov bi bila nekaka kombinacija med travnatim in peščenim prostorom, toda o končni odločitvi ne moremo dvomiti; trdi prostori bodo moderni in travniki bodo ostali samo še v spominu na preteklost.

Francoski olimpijski fond znaša dosedaj 900.000 frankov. V kratkem upajo doseči milijon.

Iz Southampton v Singapore. Stirje veliki hidroplani angleškega zračnega brodograjskega podjetja so startali 17. oktobra iz Southampton za polet v Singapore. Razdalja znaša 25.000 milj.

Stadion v Oslu. Veliki stadion, ki se sedaj gradi v Oslu, bo dovršen že v marcu l. 1928 in bo imel prostora za 20.000 ljudi. Razen glavnega prostora za igre na prostem bo imel tudi dvorano za tenis, boks, drsanje in kolesarjenje ter tudi posebne prostore za trening. Arena je dolga 150 m. Slednjič bodo zgradili tudi gledališče za 2000 ljudi, kino za 1600 gledalcev in velik restaurant. Stadion je oddaljen samo 10 minut od središča mesta.

Nemško Junkersovo letalo »D 1230« je v etapu preletelo Atlantski ocean in je pristalo

na Novi Fundlandski, od koder poleti v New York. Celo progo je torej absolviralo v štirih etapah, in sicer: Warnemünde — Lizbona — Azori — Nova Fundlandija — New York. Na letalu je bilo več odličnih zastopnikov Junkersove tvornice in neka dunajska igralka.

Posmenjanje vredno. Danski olimpijski komite je dobil od vlade dovoljenje da priredi loterijo za olimpijski fond.

Gentleman Tilden. Tilden je podal o Francosu Lacostu, ki je Tildena premagal, značilno izjavo. Odkrito priznanje, ki ga izrazil o svojem zmagovalcu v Davis-cupu in ameriškanskem prvenstvu, dokazuje, da je Tilden v gotovem pomenu v porazu še večji kot v zmagi. Tilden pravi o Lacostu sledeče: Udeležil sem se že dosti bojev, toda redkokrat, če sploh kdaj prej, sem bolje igral kot v končni rundi proti Lacostu. Potrudil sem se kar najbolj mogoče ter sem bil telesno in duševno v najboljši formi, pa vendar še nisem bil še dosti dober. Lacoste je boljši igralec in veseli me, da morem to povedati. Njegova obramba je proti vsakemu mojemu napadu brezhibna, njegova sodba bistroumna in zanesljiva; njegov pogum in neomajljiva volja, da zmagaja, je v sreči in nesreči enaka. Veliko igravev igra samo od zadaj, drugi samo od spredaj, toda Lacoste igra v obeh pozicijah. O svojih porazih v Germanstowu in Forest Hillsu pravi Tilden: »Ne čutim, da bi bil nazadovol, tem več sem mnenja, da so me moji francoski prijatelji prehiteli. To je zdravo za naš sport, ker je napredek. Skrbimo za to, da pridejo naši bodoči prvaki zopet v fronto.«

Gospodarstvo.

BORZE,

dne 20. oktobra 1927.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.88—22.89 (22.86), Berlin 13.56—13.59 (13.575), Curih 1094 do 1097 (1095.5), Dunaj 8—8.03 (8.015), London 276.3—277.1 (276.7), New York 56.64—56.84 (56.74), Praga 0—168.4, Trst 309.125—31.125 (310.125).

Zagreb. Amsterdam 22.837—22.897, Dunaj

8—8.03, Berlin 13.558—13.588, Milan 309.25 do 311.25, London 276.4—277.1, Pariz 222.5 do 224.5, New York 56.634—56.834, Praga 167.99—168.79, Curih 1094—1097; ameriški dolar 56.2—56.4.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.75, London 25.25625, New York 518.55, Pariz 20.3575, Milan 28.34, Praga 15.365, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.23, Sofija 3.745, Varšava 5.810, Dunaj 73.175.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 401.5 do 401.5 (401.5), Celjska posojilnica 164—0, Ljubljanska kbanitredknlaa35— 4444m—nL. 8444 ska kreditna banka 135—135 (135), Praštediona 850—0, Kreditni zavod za trgovino in industrijo 160—0, Strojne tovarne in livarne 0—70, Papirnice Vevče, Goričane in Medvode 133—0, Rže 290—300, Kranjska industrijska družba 280—0, Stavbna družba 56 do 0, Šešir 104—0.

Blagovna tržišča.

Ljubljanska blagovna borza. Les: Zaključenih je bilo 7 vagonov, in to 1 vagon tramov merkantilnih, 6/7, 6/8, 7/9, od 5—10 m, feo vagon mejo po 280; 5 vagonov bukovih plehov, la, la, neobrobjeni, 27, 28, 30 mm debel, od 16 cm naprej, feo vagon nakladalna postaja po 570 in 1 vagon tramov merkantilnih, 11/11, 12/12, dolž. 2.5, 3, 3.5, 4 m, feo vagon mejo po 300. — Deželni pridelki: Tendence za žito mirna.

× Za izvoznike živine, jaje in masla. Po informacijah našega generalnega konzulata v Parizu, vlada na ondnotnem trgu veliko povpraševanje po domači živini, jajcih in maslu.

To in ono.

Če se Slovenec prvič napije dalmatince.

Split. »Nova Dob« poroča o komičnem doživljaju nekega Tržičana:

Albert Lavrin je prišel pred par dnevi iz Tržiča na Kranjskem v Split. Ne poznajoč čudovito moč mladega dalmatince, si ga je hotel pošteno privoščiti. V to svrhu se je po-

dal v eno od gostiln, v katerih se servirajo gostem zgolj taka jedila, na katere se da krepko piti. Po nasvetu svojih splitskih stanovskih tovarišev je pojedel Lavrin veliko porcijo polenovke, ki jo je jel krepko zalivali z letošnjim dalmatincem. Kmalu je postal židane volje. Nekoliko časa je veselo prepeval s tovariši. Pa ni trajalo dolgo in jel se mu je zapletati jezik. Ko je zvrnil še par čaš, je videl nakral pri svoji mizi osem tovarišev, dočim so bili v resnici samo trije. Končno je izgubil zavest. Od tedaj se ne spominja ničesar več. Zjutraj ob 2. je opazil službojoč stražnik, da se v vozičku, ki je stal poleg javnega stranišča v Wilsonovi ulici in ki se vporablja za prevoz smeti in fekalij nekaj giblje. Stopil je bližje in opazil v vozičku spečega možakarja. Dolgo časa ga je trese; ko ga je spravil končno na noge, je opazil, da je strašno pijan. Z največjo muko ga je zvrlel na straznico, kjer so ga spravili v luknjo. Ko so ga hoteli peljati zjutraj pred dežurnega, še ni bilo mogoče spraviti iz njega nobene pametne besede. V takem stanju se je nahajal ves dan. Zato so ga pustili še drugo noč na »prični«. Ko se je Lavrin naslednje jutro prebudil ter opazil, da se nahaja v zaporu, se je silno začudil. Zaman je napejal možgane: od trenutka, ko ga je zapustila v gostilni zavest dalje se ni prav ničesar več spominjal. Naravno je, da se je hudo bal, ker ni vedel, če ni zagrešil bogve kakšen zločin, da so ga vrgli v luknjo. Okoli 10. so ga peljali pred kriminalnega referenta. Tu je povedal, da je Albert Lavrin iz Tržiča ter da je prejšnji večer s prijatelji jedel in pil, kaj pa se je zgodilo pozneje z njim, o tem nima pojma. Ko mu je referent prijazno povedal, da so ga našli poleg javnega stranišča v vozičku za smeti in fekalije, je jel Lavrin dalmatince in njegovo moč preklinjati:

»Prokleti dalmatinski eviček! Prokleta trlale!

Policijski komisar je odpustil Lavrina brez kazni, ker je imel opraviti z njim prvič in ker je na šibenški policiji običaj, da se Slovenec in Hrvat, ki so v Dalmacijo šele pravkar prišli ter ne poznajo moči dalmatinskega vina, pardonira.

Ilija Erenburg:

64

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel Š. L.)

Nato se je spomnila na sliko, ki ji je bila ukradena iz torbice in nemir se ji je povečal.

Jeanne ni bila slabotna. Pa kaj naj stori, ko vidi, da je svet okrog nje ona sama, splošna džungla, kjer na vsakem koraku nauje prežijo roparske zveri. In v tem strašnem gozdu ima ona samo enega, edinega človeka, ki jo edini lahko zaščiti — Andreja.

Pa če je že aretiran?

Tedaj pa je Jeanne-o naenkrat postalo sram, da je mislila samo nase. Če je on aretiran — je to strašno. Andrej, veseli Andrej, ki tako ljubi svobodo in veter, ta Andrej naj bo zaprt! Strašno bo trpel. Zdaj je komaj začel svoje delo. Kako navdušeno ji je govoril o svojem potu v Toulon! In zdaj naj ga pa zgrabijo in zapro! Mogoče, da je že zaprt. Jeanne mu ne more pomagati. In Jeanne je zamišljeno strmela v Seine-o, kakor bi se s svojimi temnimi, razširjenimi vsled nemira zenicami že spuščala v vodo, kakor bi se z njimi že dotikala dna, kjer je mogoče čakal na železne kljuge neznan utopljenec.

Pisal je, da pride ob osmih, zdaj je pa že devet. Gotovo je že aretiran. Kaj naj stori?

Andrej je prišel, ko je bila četrt na deset. Prej ni mogel, ker mu je sledil za petami špijon. Moral se je peljati po podzemski železnici do Madelaine-skega predmestja, tam pa v gneči nenadoma stopiti v vlak, ki je šel nazaj v Pariz. Truden je: že od zjutraj je na nogah. Ko je zagledal Jeanne-o, sklonjeno nad ograjo se je silno prestrašil. Zazdelo se mu je, da ona leti v vodo. Vse okrog je bilo tako mračno. Od kamenite masle notre — damske cerkve se je razširjal pošasten mrak, cerkev je bila podobna ogromni predpotopni živali, ki se s trdo, slonovsko kožo drgne ob nizko, motno nebo. Desno od »morgue«, levo od nje so pa stale vojašnice. Jeanne je med temi stavbami čutila strašno brezzaščitnost. Zadihajoč se je Andrej pritekkel k njej.

— Kaj ti je? Zakaj tako stojiš? Kaj se je zgodilo?

Jeanne je bila za dve leti mlajša od Andreja. Ko je pa videla njegov, od skrbi spremenjeni, široki obraz, se ji je zazdelo, da je ona starša od njega, mnogo starša, da je kakor njegova mama, ki ga mora pomiriti, ponežiti ga in mu tiho zapeti: »Dodo, mon petit André!« Ravno kar mu je hotela povedati vse, najti pri njem zaščito, zdaj pa, ko

mu je pogledala v sive oči, polne strahu in tegobe, je pa v hipu pozabila na pisarno, na strica in na bodočnost. Spet je bila gotova na vse, samo da bi se on nasmešnil. Prepričevala ga je, da ji ni nič hudega, vendar je pa Andreju razjedala srce zla slutnja. Cerkevni stolpi, črna, molčča voda, v kateri gotovo kdo čaka na kljuge, vse to ga je težilo in misel mu je blodila med temnimi domnevmami.

— Jeanne, ti mi nekaj prikrivaš. Bojiš se, da bi me ne ogorčila. Mogoče so tvoji sorodniki zvedeli zame, ali pa te žalijo. Povej mi vse po pravici!

Andrej je zahteval resnice, njegove izmučene, zmešane oči so ga prosile laži. Bil je kakor dete, ki pravi materi: »Daj mi sekuro, ti bom pomagal.« Mati pa pravi: »Seveda mi boš pomagal.« in mu da igračko namesto sekire. Andrej je bil trd, močan, trdoživ, vendar bi pa ne prenašal Jeanne-inih muk. Jeanne je to čutila in mu je lagala, da je srečna, da ji nič ne manjka, da je njeno delo prav lahko. Kaj pa stric? Stric je sicer čudak, ima jo pa v splošnem rad in je z njo celo laskav. Andrej naj bo kar miren in naj kar nič ne skrbi zanj, ampak samo zase. Ali res že sledijo za njim? Je to nevarno? Čimprej mora proč, že kar jutri, ali pa še danes ponoči.

Pravijo, da ni lepo, če se laže in tudi zapoved prepoveduje vsako laž. Kje naj pa najdemo tako resnico, ki bi bila lepša ko na primer ta laž male kontoristke z ulice Fiboumairy o laskavem stricu? Andrej mu ni razodeval resnice, pač pa je v srce zalezla težka slutnja. Videl je da ga deklica ob ograji nad Seine-o prerašča, da je višja ko on, višja ko sama cerkev. In je ves prepaden zajecjal:

— Jeanne, če je tako... če je tako... to je strašno!

Jeanne ni nič odgovorila, ampak mu je samo laskavo pobožala roko. Ona je že davno vedela, da je strašno, to je vedla ona že v puščobni vili »Ibragija«.

Bilo je neudobno, da bi še naprej stala ob Seine-i, ker bi lahko vzbudila pozornost ljudi, zato sta odšla po nabrežju naprej in krenila na levo, na drug breg. Andrej je mislil, da gre Jeanne domov in jo je hotel spremiti, Jeanne je pa domnevala, da živi Andrej neke blizu nje in je šla z njim. Govorila sta o svojih otroških letih o Loirette-u. o Caricinu, kjer se je Andrej prvič srečal z Jeanne-o. Bila sta srečna kljub prikrivanju resničnosti, kljub nemiru vsled zasledovanja polotje, kljub nemirnemu, polnemu skrbi življenju.

(Dalje prihodnjič.)

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon števil. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Mag. št. 29.252/27. Ref. IX.

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje dobavo

12 železnih in 2 Lutzovih peči za mestno klavnico.

Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe je oddati v Šolski drevored 3/II. do 24. oktobra 1927 do 11. ure dopoldne. Vse tozadavne podatke in pripomočke daje Mestni gradbeni urad.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 17. oktobra 1927.

Mag. št. 29.253/27. — Ref. IX.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

ključavničarskih, steklarskih, pečarskih in vodnoinstalacijskih del

za 19 vil poleg topničarske vojašnice. Tozadavne podatke je dobiti v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami do 21. oktobra. Ponudbe je vložiti do 24. oktobra do 11. ure dopoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 18. oktobra 1927.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

GROM

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakov.

Obavlja vse v to stroko spadajoča posla najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. B. za ekspresno pošiljke.

Širite »Narodni Dnevnik«!